

Jesper Petersens tale ved konferencen om trivsel

Taler

Jesper Petersen
Uddannelses- og
forskningsminister

Dato

1. marts 2022

Sted

Virtuel

Tak for muligheden for at byde velkommen her til DIF og DUF's virtuelle konference om trivsel og positive fællesskaber. Det er vigtige emner, I skal tale om i dag, og jeg er glad for, jeg får mulighed for at give jer nogle ord med på vejen.

Om rødder og fødder

Jeg tror på, at positive fællesskaber i høj grad er nøglen til trivsel.

At opleve ting og skabe oplevelser sammen med andre.

At finde mening og at være noget for andre.

Svend Brinkmann skriver i sin bog Stå Fast, at vi lige nu er i en kultur, hvor vi har fødder i stedet for rødder.

Vi skal hele tiden være parate til at flytte os og skifte retning. Og vi skal i hvert fald ikke gro fast – i jobbet, i parforholdet eller i vores interesser.

På den ene side er det godt, at vi har fået mulighed for at flytte os. At hele vores liv ikke er defineret på forhånd af ydre faktorer som køn, klasse og indkomst.

Det er netop et lighedsideal, jeg som socialdemokrat kæmper for.

Men hvis man – som Brinkmann beskriver det – konstant får at vide, at alle muligheder er åbne. Der er ingen begrænsninger, og alle kan blive lige, hvad de vil.

Så bliver det også ens egen skyld, når man ikke griber dem. Når man ikke slår til. Når man fejler. Når man ikke er perfekt, hvad ingen jo kan være hele tiden.

I en kultur, hvor vi ikke slår rødder, kommer der mere fokus på individet. Og det kan være en meget tung byrde at bære – måske især for unge mennesker.

Når vi taler om fællesskaber. Hvordan de kan være med til at styrke trivslen blandt studerende. Så tror jeg i høj grad, det er fordi fællesskaber er med til at rodfæste os som mennesker.

Når man er i et fællesskab, så deler man både nederlagene og sejrene. Der er nogen, der regner med én. Man står ikke alene med ansvaret.

Igennem min egen barndom og ungdom har jeg brugt meget tid på fællesskaber i skolen, til fodbold og badminton og til sang og musik. I min studietid brugte jeg – måske ikke overraskende – rigtig meget tid på politik og fandt venskaber og fællesskaber her.

Når man finder sådan et fællesskab – uanset om det er festudvalget, læsegruppen, a capella-koret eller fodboldholdet – så bliver man mere rodfæstet. Man trives bedre.

Når man mødes med andre, der deler ens interesser. Når der er nogen, der regner med én. Når man er forbundet til andre mennesker i forpligtende fællesskaber.

Så bliver det nemmere at rejse sig igen, når man snubler. Og sværere at falde fra.

Fordybelse, faglighed og fællesskaber

Jeg vil gerne dele nogle tal med jer:

Næsten 1 ud af 5 studerende på de videregående uddannelser oplever altid eller ofte stærke stresssymptomer i dagligdagen på deres studie.

Samtidig føler 1 ud af 10 studerende sig ofte eller altid ensomme på studiet – og det tal er altså fra før corona-nedlukningerne.

Derudover angiver 41 pct. af de studerende, der falder fra på de videregående uddannelser, at ensomhed var én af årsagerne

40 procent af unge mellem 16-24 år erklærer sig enige i, at topkarakterer på

uddannelsen er nødvendige for at få et godt liv.

Jeg synes, de her tal viser, hvad det er, vi er oppe imod. De her tal er et udtryk for en kultur, der er alt for fokuseret på præstationer og individet.

På bekostning af fordybelse, faglighed og fællesskaber. På bekostning af trivslen. Og det er den kultur, vi skal gøre noget ved.

Det er vigtigt for mig at sige i dag, at trivselsproblemer ikke er skabt i uddannelsessystemet. Det er et samfundsproblem. Og det er ikke noget, jeg kan løse med et par hurtige politiske greb fra mit kontor. Desværre.

Men der er selvfølgelig noget, vi kan gøre politisk. Der har været et meget stort fokus på test, som kan være med til at understøtte den præstationskultur, der ganske tidligt. Der tager vi skridt i den anden retning.

Vi har skrevet trivsel ind i de strategiske rammekontrakter for uddannelsesinstitutionerne, så de er forpligtede til at arbejde med de her problemstillinger. Institutionerne skal understøtte og betone vigtigheden af et godt studiemiljø og fællesskaber på ens uddannelse. Det er der mange, der allerede gør, men nu er det noget, alle videregående uddannelsesinstitutioner skal arbejde med strategisk og har forpligtet sig til.

Vi skal i en bredere forstand gå op imod ideen om, at et højt snit for adgang til en uddannelse er lig med uddannelsens kvalitet. Tanken om at man kan ”spilde sit snit”, hvis man vælger en uddannelse, man er motiveret for inden for et område, hvor man kan gøre en forskel, selvom den ikke kræver så højt et gennemsnit.

Vi skal sikre, at alle sårbare unge har relevante voksne at tale med – f.eks. i som initiativet Headspace. I skolen skal vi sikre de grundlæggende færdigheder og i det hele taget lægge vægt på den brede dannelse og viden om historie, sprog og kultur.

Og så kan vi bringe aktører sammen via politiske initiativer, som mit ministerium og min forgænger gjorde det med Trivselstopmødet i november 2020. Som er én af grundene til, I sidder her virtuelt sammen i dag.

Ingen kan løse det alene

Trivselstopmødet handlede i høj grad om en erkendelse af, at vi ikke kan løse det her alene – nogen af os. Mange af de studerendes trivselsudfordringer ligger simpelthen uden for det politiske råderum.

Derfor er jeg også virkelig glad for, at vi har organisationer som Danmarks Idrætsforbund og Dansk Ungdoms Fællesråd, der tager den her udfordring alvorligt og arbejder målrettet for at gøre noget ved det.

Frivillige organisationer og civilsamfundet kan noget helt særligt. I kan skabe og understøtte de vigtige positive fællesskaber. Hvor man deltager som menneske, som deltager og bidrager – ikke som klient. I kan støtte unge, der har det svært. Og I kan ikke mindst give nogle chancen for selv at blive frivillige og leve op til det ansvar.

Trivsel handler nemlig også om at føle, at man gør nytte og gør en forskel. At man går på et meningsfuldt studie, hvor man udvikler sig og lærer noget, som man kan bruge bagefter.

Men også at man er noget for nogen, f.eks. gennem frivillige aktiviteter og fællesskaber i hverdagen. At nogen regner med én.

At være sin egen sammen med andre

Jeg vil gerne sende jer videre i dag med et citat fra én af mine yndlingsange fra Højskolesangbogen. Jeg citerede ham også i sidste uge, men det er altså en fremragende tekst, så jeg gør det også i denne uge. ”Kære Linedanser” af Per Krøis Kjærsgaard, der i dag er forstander på en efterskole.

I 2. vers lyder det ”Være én, men én iblandt. Mødes så du gror”. Jeg synes på meget fin vis den strofe indfanger, hvad et fællesskab kan.

Et sted, hvor man er sin egen, men sammen med andre. Og på den måde vokser som menneske.

Den slags fællesskaber – hvad end de er faglige, sociale eller begge dele – er et

skjold mod ensomhed og mistrivsel. Og er med til at skabe unge mennesker, der har rødder såvel som fødder.

Jeg håber, I får en spændende og lærerig dag sammen. Tak til Dansk Ungdoms Fællesråd og Danmarks Idrætsforbund for initiativet.

Og tak for ordet.

Kilde

ufm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Socialdemokratiet, Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-petersens-tale-ved-konferencen-om-trivsel>